

Poptávka

Iveta Jakubčíková (1. místo ve II. kategorii)

Bylo právě čtyři hodiny třicet sedm minut a Josefova žena Emilie se s hlasitým oddechnutím převalila na druhý bok, což zapříčinilo jeho probuzení. Josef sice nikdy neměl problémy se spánkem, dnes v noci se mu ale hlavou honily myšlenky, které ho provázely ve snech a narušovaly jeho odpočinek. Za necelé tři hodiny měl stát v kanceláři ředitele podniku kvůli rozhovoru s novým šéfem. Stefan Bürger se ujal podniku před třemi měsíci, po smrti minulého majitele, pana Vašíčka, a postupně se seznamoval se svými zaměstnanci. Byl to perspektivní mladý muž, který se snažil vdechnout podniku nový ráz.

Josef Otáhal si pamatoval na den, kdy on sám do podniku přišel, jako by tomu bylo jen několik málo týdnů namísto třiceti dvou let. Co si jen vzpomínal, jeho otec, děd a dva bratři v podniku již pracovali, když se on o místo ucházel. Tak jako dnes vstal mnohem dřív, než bylo potřeba. Byl sedmý červenec a Josef měl teprve několik dnů po maturitě, otevřeným oknem mu do pokoje vonělo seno a v některé ze sousedních zahrad štěkal pes.

Bylo téměř jisté, že Josef místo získá. Firma se často rozrůstala o čerstvé absolventy, navíc dokázala ocenit, pokud jí bylo věrných více členů jedné rodiny. Antonín Vašíček, ředitel podniku, byl podle těch několika vět, které o něm jeho dva bratři občas prohodili u večeře, správný mužský, který dbal na tradici. Přesto přese všechno Josef pociťoval jemnou nervozitu, která mu už nedala spát.

V sedm hodin ráno stál v bílé košili a nažehlených tmavě hnědých kalhotech přede dveřmi kanceláře, nervózně si upravoval límeček a ve chvíli, když se dveře otevřely, měl v sobě jen malou dušičku.

„Dobrý den, pane Otáhale.“ Ve dveřích stál asi čtyřicetiletý muž, s vlasy na několika místech prošedivělými, s úsměvem na tváři a pevným stiskem ruky.

„Posaďte se, prosím. Váš otec říkal, že jste právě odmaturoval na průmyslové škole, je to pravda?“

„Ano, pane.“ Jakmile Josef vešel do místnosti, veškerá nervozita z něj opadla.

„Jste seznámen s tím, jaká práce Vás čeká?“ ředitel podniku se na mladíka zkoumavě zahleděl.

„Očekávám práci u stroje na výrobu spon, pane.“ Josef si dával velmi záležet na tom, jakým způsobem panu Vašíčkovi odpoví. Doma, s kamarády, v obchodě, i na poli se mluvilo nářečím, jen v hodinách češtiny musel mluvit spisovně. Vlastně ani tím, jakou práci by měl ve firmě zastávat, si nebyl příliš jistý, otec mu jen řekl, že pro něj snad bude nějaké místo.

„Víte, je nutné, abyste si zkusil práci u stroje, to je pravda. Pokud ale uspějete, chtěl bych Vám brzy nabídnout post vyšší. V našem podniku se zaměřujeme především na mladé a perspektivní lidi, kteří nám mají co nabídnout.“ Antonín Vašíček hleděl téměř bez mrknutí na chlapce v křesle, který se tvářil velmi překvapeně. „Jste jen pár dnů po maturitě, máte skvělé předpoklady upotřebit veškerou teorii, kterou znáte ze školy, v praxi.“ Josef jen mlčky naslouchal. Bylo téměř k neuvěření, co mu ten člověk právě nabídl. Dokonce i zapomněl poděkovat, a když ho ředitel firmy doprovázel ke dveřím a znovu mu třásl rukou, zčervenal jako rajče.

Ten večer usínal s úsměvem na rtech. Bylo léto, měl po maturitě, před sebou skvělé vyhlídky a po večeři si vzal kousek dortu, který mu máma upekla, aby v rodinném kruhu oslavili nečekaný úspěch.

Josefova žena Emilie se znovu s hlasitým výdechem převalila, zamumlala a trhla s sebou. Opět byl ve své posteli a zmítala jím pochybnost nad dnešním dnem. Nový ředitel si postupně zval do kanceláře všechny své zaměstnance a dnes přišla řada na Josefa. Stefan Bürger s ním několikrát mluvil během obvyklých kontrolních pochůzek podnikem, v pátek mu ale oznámil, že ho v pondělí ráno očekává ve své kanceláři.

Josef byl nervózní. Svou práci odváděl velmi dobře, měl více než třicetiletou praxi, jeho spolupracovníci i žena dokonce tvrdili, že ho chce šéf jistě povýšit. Hlavou se mu honily myšlenky jedna za druhou a tiše pohrávaly na Josefovy struny. A co by ťa nechcel povýšit, Josefe? Šak svoju prácu odvádíš dobre, ne? Praxu máš dlhú, víš, jak to v podniku chodí, tož to sa mu jistě pozdáváš. Z druhé strany jako by mu ale někdo našeptával. Ba, praxu, to jo, enemže kolik ti taky je?

Z postele vstal ještě před svítáním. Na plotnu postavil plechový hrneček s mlékem.

„Čičiči,“ zavolal, kočka ale nepřiběhla. Pravděpodobně se ještě nevrátila z nočního lovu. Veškeré úkony dělal Josef automaticky. Zapnout sporák, vypnout sporák, nazout si holiny, přejít dvůr. Slepícím nasypat zrní, králíkům vyměnit vodu.

Přemýšlel. Jak ho mohla tak banální věc jako je rozhovor s novým šéfem natolik vyvést z míry? Neměl se čeho obávat, a přesto musel neustále myslet na to, co se bude dít. Mísilo se v něm očekávání s obavou, radost, zvědavost, ale taky prázdnota. Už od večera měl na židli nachystaný oblek, ve kterém si bral svoji ženu Emilii, teď mu to ale přišlo směšné. Vždyť to byl jenom obyčejný den! Co ho to popadlo? Obleče si sako, aby se líbil Bürgerovi, a pak v něm bude celý zbytek dne ve výrobě strašit? A s hlasitým smíchem, který nyní oťrásal celým jeho tělem, setřásl ze sebe taky všechnu pochybnost nad dnešním dnem.

A tak, když o tři čtvrtě hodiny později vystoupil z autobusu na zastávce hned vedle

budovy podniku, třímal v ruce starou brašnu, přes kostkovanou košili měl přehozenou větrovku a namísto kalhot s nažehlenými puky byl oblečený do obyčejných riflí.

Jako každý den přišel Josef Otáhal do kanceláře přesně devět minut před sedmou. Bundu si pověsil na věšák, brašnu položil na zem a opřel o stůl, pak z ní vytáhl dnešní noviny a sedl si do křesla. Denně si zbylých sedm minut pročítal články z úvodní strany Lidových novin, dnes ale odešel na toaletu, kde si nad umyvadlem opláchnul obličej. Na tváři měl několik dnů neoholené strniště. Vlasy si taky už dlouhou dobu nestříhal, navlhčil si tedy aspoň ruce a několikrát se je pokusil připlácnout k hlavě.

Na minutu sedm stál Josef před dveřmi kanceláře. Vypadalo to tu úplně jinak než před lety, kdy zde čekal poprvé. Dveře z masivního dřeva byly nahrazeny moderními plastovými, v místnosti seděla u stolu mladá slečna recepční a v rohu, u velkého odpadkového koše, byl umístěný automat na kávu. Ticho přehlušilo zaklepání a Josef vstoupil.

U stolu seděl mladý muž oděný do obleku, kmitaje hbitě prsty po klávesnici. Jakmile jeho zaměstnanec vstoupil do místnosti, zvedl oči od notebooku, aby se ujistil, zda se opravdu jedná o Josefa Otáhala, a když usoudil, že ano, pokynul mu směrem k židli na druhé straně stolu. Josef se posadil a chvíli vyčkával, než Stefan Bürger, který se opět vrátil k nedopsanému textu, zaklapl počítač před sebou.

„Tedy, pane Otáhale, přejdu rovnou k věci,“ v jeho hlase byl znát slabý německý přízvuk, češtinu však ovládal perfektně. „Ve vašich spisech stojí, že zde pracujete již dvaatřicet let, to je úctyhodná doba,“ zde se hlas odmlčel, Josef jen tiše přikývnul.

„Pozoroval jsem vás párkrát při práci. Uvažoval jste o tom, jaké změny nyní firmu čekají?“

„Popravdě, ne.“ Josef se opravdu nezabýval změnami v chodu podniku. Dělal velmi dobře práci, za kterou byl placený, mimo pracoviště se ale k firmě v myšlenkách nevracel. Byl příliš zaměstnaný obděláváním pole.

„To je možná škoda. Pane Otáhale, nebudu to prodlužovat. Podnik má v plánu velké věci, chceme proniknout na evropský trh. Podle osobních spisů taky mluvíte pouze pasivně rusky, je to tak?“ Bürger tázavě zvedl obočí.

„Mluvim jenom trochu, to jo. Přece jenom, je to už dlouhá doba, co jsem ze školy venku.“ Jedinou paralelou mezi tímto rozhovorem a rozhovorem před lety byla Josefova velká snaha mluvit spisovnou češtinou.

„Jistě. Pane Otáhale, neberte si to osobně, ale v rámci rozvoje podniku vám musím, jménem firmy, dát výpověď. Nehodíte se k naší koncepci, jste spíše vesnický typ. Bude vám jistě mnohem lépe v nějaké menší firmě,“ a téměř ani nedokončil větu a už vstával z křesla,

aby ho doprovodil k odchodu. „Samozřejmě funguje tříměsíční výpovědní lhůta. Dostanete odstupné, nemějte žádné obavy. Všechno ostatní vyřešíte se sekretářkou, ano?“ A než se Josef nadál, už mu Stefan Bürger třásl rukou na rozloučenou. Josef Otáhal naprázdno polknul. Před očima se mu míhaly vzpomínky na někdejší „koncept“ firmy. Domácí atmosféra, pohoda, ale i výkonnost a kvalita. Lidé z okolních vesnic odvádějící výtečnou práci.

Ani si neuvědomil, že za ním slečna od recepcy volá, když kolem ní procházel, zabrán do vzpomínek. Několikrát zabočil, než došel do své kanceláře. Noviny, které před odchodem odložil na křeslo, smotal do ruličky. Pohledem přejížděl kancelář, každý kus nábytku, tři hrnečky v poličce, zelený koš na odpadky, rezavějící topení. Pak přešel k oknu, opřel se dlaněmi o parapet a upřel zrak k vesnici, která se rýsovala nedaleko na kopci. Slunce už dávno prokouklo mezi mraky, venku se dělalo horko a dusno a na parkovišti před podnikem jako by zase viděl toho pihatého kluka, který se před více než čtvrt stoletím ucházel o místo.

Díval se tam dolů a plakal. Teď už věděl, jak si připadají vyřazené spony do automobilů, které ve firmě den co den vznikaly pod jeho rukama. Vždyť on sám byl jen dalším číslem, dalším čárovým kódem. Dalším výrobkem firmy s názvem Morava...